

Onderwerp Reactie op het wetsvoorstel tot afschaffing van voorrang voor
statushouders bij toewijzing van sociale huurwoningen

Bezoekadres
Grote Markt 1

Openingstijden
Zie gemeente.groningen.nl

Aan Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
T.a.v. mw. mr. drs. M.C.G. Keijzer

Postadres
Postbus 30026
9700 RM Groningen

Telefoon 14050

Bijlage(n) -

Ons kenmerk 80156-2025

Telefoon
14 050

Datum 12-03-2025

Uw brief van

Uw kenmerk

Contact:
gemeente.groningen.nl/
contact

Geachte mevrouw Keijzer,

Website
gemeente.groningen.nl

Met grote bezorgdheid hebben de woningcorporaties en de gemeente Groningen kennisgenomen van het voorgenomen wetsvoorstel dat beoogt de voorrang voor statushouders bij de toewijzing van sociale huurwoningen af te schaffen. Wij achten dit voorstel onwenselijk en onuitvoerbaar, en voorzien ernstige negatieve consequenties voor zowel de gemeente als de betrokken doelgroepen.

Doelstelling van het wetsvoorstel

Het wetsvoorstel lijkt te zijn ingegeven door de wens om een gelijk speelveld te creëren voor alle woningzoekenden. Echter, het miskent de specifieke kwetsbare positie van statushouders, die zonder voorrang nauwelijks in staat zijn om op eigen kracht passende huisvesting te vinden. Deze groep beschikt over het algemeen niet over de financiële middelen om zelfstandig te concurreren op de woningmarkt, gezien hun beperkte inkomen en afhankelijkheid van sociale voorzieningen. Bovendien hebben statushouders vaak geen sociaal vangnet, zoals familie of vrienden in Nederland, dat hen kan ondersteunen bij het vinden van tijdelijke huisvesting of garant kan staan bij huurcontracten. De taalbarrière, onbekendheid met het Nederlandse woningzoekproces en het ontbreken van een netwerk maken het voor hen extra moeilijk om zelfstandig geschikte woonruimte te bemachtigen. Zonder voorrang zullen velen langdurig in opvanglocaties verblijven, wat niet alleen hun integratie belemmert, maar ook leidt tot extra druk op de al overvolle asielzoekerscentra.

Inconsistentie met huisvestingstaakstelling

De gemeente heeft een wettelijke taakstelling om statushouders te huisvesten. Het afschaffen van de voorrang voor deze groep staat haaks op deze verplichting en maakt het voor gemeenten en corporaties praktisch onmogelijk om aan de opgelegde taakstelling te voldoen. Dit leidt tot een onwerkbaar situatie waarin we enerzijds worden verplicht statushouders te huisvesten, maar anderzijds de noodzakelijke instrumenten worden ontnomen om dit effectief te realiseren.

Onderwerp Reactie op het wetsvoorstel tot afschaffing van voorrang voor statushouders bij toewijzing van sociale huurwoningen

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft in haar advies van 2 december 2021 reeds gewezen op deze tegenstrijdigheid en geadviseerd af te zien van het wetsvoorstel.¹

Gevolgen voor opvangcapaciteit en doorstroming

Het vervallen van de voorrang voor statushouders zal de doorstroom uit asielzoekerscentra ernstig belemmeren, wat resulteert in overvolle opvanglocaties. Reeds nu bestaat een aanzienlijk deel van de bewoners in deze centra uit statushouders die wachten op huisvesting. Het wetsvoorstel zal deze situatie verergeren, met hogere kosten voor opvang en een verhoogde druk op de maatschappelijke opvang tot gevolg. Onze gemeente heeft bovendien geen ruimte en geen middelen om een doorstroomlocatie te realiseren. Daar komt bij dat het kabinet slechts bereid is om een doorstroomlocatie voor maximaal één jaar te financieren. Daarna komt de financiële last volledig bij de gemeente te liggen. Bovendien zijn wij inhoudelijk van mening dat het zeer onwenselijk is om statushouders langdurig in tijdelijke huisvesting te laten wonen.

De maatschappelijke en financiële gevolgen van langdurige tijdelijke huisvesting

Indien statushouders niet in reguliere huisvesting terechtkomen, maar langdurig verblijven in een overvol AZC of een doorstroomlocatie, brengt dit aanzienlijke maatschappelijke en financiële kosten met zich mee. Mensen in dergelijke woonomstandigheden (weinig tot geen privacy, gedeelde voorzieningen etc.) hebben nauwelijks mogelijkheden om trauma's te verwerken, een stabiel bestaan op te bouwen, onderwijs te volgen of te participeren op de arbeidsmarkt. Dit vertraagt hun integratie en zelfredzaamheid aanzienlijk. Het ontbreken van een vaste woonomgeving bemoeilijkt bovendien het opbouwen van sociale netwerken, wat cruciaal is voor participatie in de samenleving. Wanneer statushouders langdurig in de opvang blijven, leidt dit niet alleen tot hogere kosten voor opvang en uitkeringen, maar ook tot een enorme druk op welzijnsorganisaties en de zorgsector. Gemeenten, zorginstellingen en maatschappelijke organisaties worden geconfronteerd met toenemende hulpvragen, wat op lange termijn leidt tot hogere kosten en een inefficiënte inzet van middelen.

Tekort aan sociale huurwoningen als kernprobleem

De kern van het huisvestingsprobleem ligt in het structurele tekort aan sociale huurwoningen. Het afschaffen van de voorrang voor statushouders adresseert dit fundamentele tekort niet en leidt slechts tot een verschuiving van het probleem. In onze gemeente wordt momenteel slechts 7% van de beschikbare sociale huurwoningen toegewezen aan statushouders. Zonder voorrang zal het aantal te huisvesten statushouders in de komende vijf jaar oplopen tot circa 2.500, gelet op de gemiddelde wachttijd van 3 tot 5 jaar.

¹ <https://www.raadvanstate.nl/adviezen/@126953/w04-21-0289/>

Onderwerp Reactie op het wetsvoorstel tot afschaffing van voorrang voor statushouders bij toewijzing van sociale huurwoningen

Als gemeenten ervoor kiezen om deze groep tijdelijk onder te brengen in doorstroomlocaties om toch aan de taakstelling te voldoen, zou dit voor de gemeente Groningen betekenen dat er tussen de 1.500 en 2.500 tijdelijke plekken gecreëerd moeten worden. Dit is een onmogelijke en onwenselijke opgave.

Conclusie

De gemeente Groningen en de woningcorporaties verzoeken u met klem af te zien van het voorgenomen wetsvoorstel. Wij pleiten voor een integrale aanpak die zich richt op het vergroten van de beschikbaarheid van sociale huurwoningen en het faciliteren van een soepele integratie van statushouders. Het afschaffen van de voorrang voor deze groep draagt niet bij aan een oplossing, maar creëert juist nieuwe problemen en zet de meest kwetsbaren in onze samenleving verder op achterstand, terwijl het tegelijkertijd leidt tot hogere maatschappelijke kosten.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Mirjam van 't Veld

secretaris,
Christien Bronda

